

SÈRIE 3

OPCIÓ A

1.

1.1. [=X] Cervera és una població de frontera, amb institucions com l'estació, l'aduanera i la policia que hi projecten reserva i fredor, i un cert misteri. Tothom hi va a la seva, tothom hi dissimula quin paper hi té. Vista des de fora, hom no hi comprèn res.

[=Y] Han intentat demostrar que la frontera que hi passa separa realment Catalunya i el Rosselló, cosa del tot falsa. Per això, han hagut de recórrer a un urbanisme artificial, que es manifesta en unes cases i uns teulats propis de la França profunda.

1.2. La política lingüística de l'Estat francès, que respon a una antiga i antiquada ideologia centralista, evidentment no ha respectat, com hauria de ser natural, el català com a llengua de cultura dels rossellonesos, ni tampoc ha sabut o ha volgut fer que aquests aprenguin a fons el francès estàndard, sinó que ha impulsat l'existència d'un *patois*, d'un parlar corrupte, interferencial, que no és ni carn ni peix. D'això n'ha resultat que a la gent del Rosselló els manqui un instrument lingüístic propi que resulti apte per desenvolupar-se culturalment, i aquesta mancança s'ha traduït per força, com assenyala Josep Pla, en una mediocritat i en una despersonalització generalitzades.

1.3. a) *Però* és una conjunció de coordinació adversativa que indica una relació de contrast entre el membre afectat per ella i el membre precedent. Aquesta relació de contrast no és exclouent, la qual cosa vol dir que els dos membres poden coexistir per contraposats que es considerin els seus significats. Això es pot veure en els tres exemples proposats. Així, pel que fa al primer, interpretarem que la inconsciència de Portbou constitueix una diferència d'aquesta població respecte de Cervera que no és suficient per impugnar l'afirmació que totes les ciutats de frontera són una caixa tancada. Quant al segon, cal interpretar que el fet que els teulats de Cervera siguin francesos no modifica d'una manera determinant la condició essencialment catalana de la ciutat. Quant al tercer, l'entendrem en el sentit que la política lingüística francesa, per molt que comporti la corrupció del català (i que es contraposi, doncs, a la seva plena existència), no és suficient per causar-ne la mort definitiva.

b) «Tanmateix / Així i tot / Amb tot, a Portbou sembla haver-hi més inconsciència.»

També: «A Portbou, tanmateix / així i tot / amb tot, sembla haver-hi...»

«Tanmateix, a Cervera havien d'ésser diferents.»

També: «A Cervera, tanmateix, havien d'ésser diferents.»

«Tanmateix / Encara que les llengües, fins i tot [...] corrupció, són dures de morir.»

[Nota: les solucions proposades no pretenen exhaurir totes les solucions correctes possibles. En últim terme, resta en mans del corrector de jutjar si les proposades per l'examinand són vàlides.]

1.4. venerables → honorables, respectables, benemèrites, distingides, ...
 visibles → manifestes, perceptibles, ostensibles, evidents, paleses, patents, ...
 separativa → separadora, divisòria, segregadora, segregativa, ...
 deliberada → intencionada, intencional, premeditada, conscient, ...
 inconcebible → increïble, impensable, extraordinària, fabulosa, fantàstica, ...

2. La redacció s'ha de valorar d'acord amb el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació"; vegeu l'apartat "**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i comentari crític]**".

3.

3.1. a) subjecte

«això»

«l'acció»

a) complement o objecte directe

«més disposició per a parlar millor el francès»

[també, acceptable: «més disposició»]

«el francès»

b) complement o objecte indirecte

«els»

c) complement circumstancial (o adjunt)

«Si això els hagués donat més disposició per a parlar millor el francès»

(subordinada adverbial condicional)

«millor» (complement circumstancial de mode o adjunt modal)

«fins a cert punt» (complement circumstancial o adjunt de mesura)

3.2. a) estructura

«de l'estació, de la duana i de la policia»

«una reserva, una fredor, una circumspecció visibles»

«Tothom calla, tothom furga, tothom fa un paper

«diferent del que representa»

«trista, antiquada, antinatural»

b) categoria sintàctica

sintagma preposicional

sintagma nominal

oració

adjectiu [o bé: sintagma

adjectival]

3.3. pronom feble«no ho dic pas»«sembla flotar-hi»«no hi és a dins»«sembla haver-hi»«hi passa»antecedent

«(que) Cervera és un teló de teatre»

«(a) Cervera»

«(de) Cervera»

NO DETERMINAT PER ANTECEDENT

«(per) Cervera»

3.4. projecten: “c”: [k], o bé: oclusiu velar sordinconsciència: “sc”: [s], o bé: fricatiu alveolar sordconeixen: “ix”: [j], o bé: fricatiu palatal sord [i] quan la pronúncia de l'alumne sigui aquesta]determinats extrems: “ts”: [dz], o bé: africac alveolar sonor

“x”: [ks], o bé: oclusiu velar sord + fricatiu alveolar sord

OPCIÓ B

1.

1.1. El fet que la tragèdia de Shakespeare *Romeu i Julieta* sigui tan popular pot suscitar reserves, perquè això de ser “popular”, avui, està desprestigiada. En un temps que l'amor es banalitzava, l'intens idealisme de la peça ens pot conduir a protegir-nos, per cinisme o pudor, de la seva emotivitat. Però l'obra també parla d'odi i de mort, i de la trista pau que provoca el sacrifici dels dos joves amants. Una pau absurda i buida, com totes les que segueixen una guerra que mai no hauria d'haver començat.

1.2. *Romeu i Julieta* té elements que, en principi, foren propis d'una comèdia, en la mesura, notable, que l'obra reflecteix l'alegria de viure de la joventut, la qual es tradueix en una certa inconsciència i una decidida falta de respecte per les maleïdes convencions establertes pels adults. En la mesura, en definitiva, que els seus protagonistes transgredeixen, gairebé sense adonar-se'n, un tabú que, essent del tot injust i arbitrari, acabarà dictant el seu tràgic destí no pas d'una manera solemne sinó gràcies a una sèrie de casualitats i malentesos que, vistos per si mateixos, tenen molt de ridículs o de còmics. L'autor del text ens diu que és Shakespeare mateix qui millor ens ha fet veure que «no hi ha tragèdia sense comèdia», i probablement té molta raó.

1.3. Les oracions interrogatives són: «N'hi ha cap de justificable?» i «Però qui s'atreveix a dir que els sentiments adolescents no tenen tanta o més intensitat o grandesa que els dels adults?»

a) Les respostes per les quals previsiblement s'inclinaria l'autor són: «No, no n'hi ha cap, de guerra justificable» i «Ningú no s'atreveix a dir-ho».

b) L'autor no explicita les respostes perquè, d'acord amb els punts de vista que fa seus, de pacifista i de partidari dels adolescents, li semblen evidents per elles mateixes. Fins al punt que planteja les preguntes no pas com a preguntes reals, de reposta oberta, sinó com a preguntes retòriques que equivalen a asseverar una pressuposició negativa.

1.4. popular → coneguda, famosa, cèlebre,...

desprestigiada → desacreditada, poc considerada, poc reputada,...

condescendent → indulgent, benèvola, complaent, benigna, transigent,...

banal → vulgar, trivial, pedestre, insulsa,...

púdica → pudorosa, pudibunda, tímida,...

2. La redacció s'ha de valorar d'acord amb el document “Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació”: vegeu l'apartat “**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i comentari crític]**”.

3.

3.1. a) subjecte

«*Romeu i Julieta*»

«que el fet de ser “popular” en els temps que corren, quan aquesta parauleta està tan desprestigiada, desperta certes suspicàcies o, si més no, incita sovint a una mirada condescendent»

«el fet de ser “popular”»

«que» (corren)

«aquesta parauleta»

b) atribut o predicatiu (de subjecte)

«la tragèdia més popular de Shakespeare i, potser, una de les més populars de la història de la literatura»

«clar»

«”popular”»

«tan desprestigiada»

3.2.

ens moguessin → “a nosaltres”; complement o objecte directe

ens sonen molt → “a nosaltres”; complement o objecte indirecte

en coneixem → “d’aquestes paraules”; complement de nom

ho sap molt bé → ”Això”; complement o objecte directe

3.3. a) «és» «més» «vénen» «són» «bé»

b) [El corrector ens perdonarà que aquí ens estalviem d’indicar, per òbvies, quines són les explicacions pertinents per a cadascun dels mots anteriors; el que haurà de fer, és clar, és decidir si considera (prou) correctes les que doni l’examinand.]

3.4. és la tragèdia: “s”: [z], o bé: fricatiu alveolar sonor

Shakespeare: “sh”: [ʃ], o βé: fricatiu palatal sord

condescendent: “sc”: [s], o bé: fricatiu alveolar sord

absurda: “s”: [s], o bé: fricatiu alveolar sord

s’atreveix a: “ix”: [ʃ], o bé: fricatiu palatal sonor [també s’acceptarà [iʃ] quan la pronúncia de l’alumne sigui aquesta]

SÈRIE 1

OPCIÓ A

1.

- 1.1. a) El protagonista és l'únic personatge del qual es dona una descripció (parcial) del seu aspecte físic, que serveix per designar-lo: és l'examinand «de pell especialment pàl·lida».
 b) Altres recursos, de tipus narratiu, es refereixen al seu comportament en l'aula i al seu estat d'ànim en començar l'examen.

- 1.2. a) Els parèntesis es caracteritzen pel fet de marcar, en cada cas, un incís explicatiu que serveix per augmentar la informació relativa a un element precedent. Es pot dir que, en general, la informació aportada té a veure amb diversos sons o sorolls que es produeixen a l'aula.
 b) Tots els parèntesis es poden substituir per guions.
 c) En el cas del primer incís, que consisteix en una oració de relatiu, els parèntesis també es poden substituir per comes.

- 1.3. «Camina amb agilitat» Subjecte: L'examinand de pell especialment pàl·lida
 «A cada un li dona un munt de plec de fulls grapats» Subjecte: L'examinador
 «A mesura que avancen...» Subjecte: Dos dels examinands
 (també acceptable: Els dos examinands)
 «No els toquen fins que, ...» Subjecte: Els alumnes
 (també acceptable: Els examinands)
 «Per tant, ja pot considerar-se aprovat» Subjecte: L'examinand de pell especialment pàl·lida

- 1.4. *augmenta* Sinònims: *creix, s'amplia, s'ageganta, s'amplifica, s'incrementa,...*
demana Sinònims: *prega, sol·licita, requereix, reclama,...*
minva Sinònims: *disminueix, baixa, es redueix, es rebaixa,...*
apaga Sinònims: *sufoca, extingeix, esmorteix,...*
anuncia Sinònims: *diu, proclama, avisa,...*
acosta Sinònims: *apropa, atansa, aproxima, arrima,...*

2. La redacció s'ha de valorar d'acord amb el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació"; vegeu l'apartat "**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i comentari crític]**".

3.

- 3.1. a) subjecte
 «gairebé cinquanta fulls»
 «L'examinand de pell especialment pàl·lida»
- b) complement o objecte directe
 «el seu plec»
 «l'(acosta)»
 «(tenir-)lo»
 «el cap de setmana»

- 3.2. "De seguida *que* l'examinador obre la porta":
 Subordinada Adverbial Temporal; *que*: conjunció (subordinant);
 "...entre el núvol d'examinands *que* s'embussen a la porta"
 Subordinada de Relatiu especificativa; *que*: pronom relatiu, amb funció de subjecte;
 "s'espolsa el guix *que* l'esborrador li ha deixat a les mans"
 Subordinada de Relatiu especificativa; *que*, pronom relatiu, amb funció de c.d. o o.d.
 "amb el temps ha après *que* tots els exàmens són essencials"
 Subordinada Substantiva amb funció de c.d. o o.d.; *que*: conjunció (subordinant).

- 3.3. «en fan cas»: a) «l'examinador»; b) complement de nom (de cas)
 «els dona...l'esquena»: a) «els examinands»; b) complement o objecte indirecte
 «hi van»: a) «(cap a) la porta de l'aula» [també: «(cap a) l'examinador»]
 b) complement de règim locatiu [també, acceptable: compl. circumstantial]
 «repartir-los»: a) «(els) plec de fulls grapats»; b) complement o objecte directe
 «no li semblaria»: a) «l'examinand de pell especialment pàl·lida»
 b) complement o objecte indirecte
- 3.4. examinand: "x": [gz], o bé: oclusiu velar sonor + fricatiu alveolar sonor
guixots: "x": [Σ], o bé: fricatiu palatal sord
incisions: "s": [z], o bé: fricatiu alveolar sonor
fugaçment: "ç": [z], o bé: fricatiu alveolar sonor
toquen: "qu": [k], o bé: oclusiu velar sord

OPCIÓ B

1.

- 1.1. §1r.: El desastre del *Prestige* ha posat de manifest que molts dels perills a què s'exposa la societat actual són conseqüència més o menys directa de l'activitat humana.
 §2n.: Si no es controla el creixement permanent, també s'incrementaran els perills, els riscos, que comporta. Un estudi de l'IDES es proposa racionalitzar l'actual model de creixement.
 §3r.: El dit estudi afirma que aquest model només analitza els factors productius com a positius, oblidant que tant es poden produir i distribuir els béns com els mals.
 §4rt.: Continuar amb el sistema neoliberal és fer que els riscos es converteixin en problemes insolubles. L'única contrapartida possible és una política basada en la sostenibilitat.
- 1.2. "ha posat en evidència"; forma verbal sinonímica: *ha evidenciat, ha palesat, ha demostrat, ha mostrat,...*
 "té en compte"; forma verbal sinonímica: *considera, atén,...*
- 1.3. consum -> *emprament*
 distància -> *allunyament*
 eina -> *instrument*
 element -> *component*
 exemple -> *exponent*
 increment -> *augment*
 naufragi -> *enfonsament*
- 1.4. "progrés": les cometes expressen reticència (es posa en dubte que tal progrés sigui possible, o que sigui veritablement un progrés);
 "societat del risc": les cometes envolten, tot citant-la, una denominació recent, que se suposa encara no gaire coneguda del lector;
 "tan important...distribució de mals": les cometes envolten una citació llarga de l'informe de l'IDES;
 "distribució de mals": les cometes permeten de reprendre l'element informativament més novedós o destacat de la citació anterior.
2. La redacció s'ha de valorar d'acord amb el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació"; vegeu l'apartat "**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i comentari crític]**".

3.

3.1. a) complement o objecte directe

«mesures»

«-los»

«alarmes socials»

«un model de creixement que sovint deixa el mercat lliure com a únic element regulador dels sistemes productius»

«el mercat lliure»

b) complement circumstancial

«ahora»

«també»

«per a evitar-los»

«sovint»

3.2. “com a únic regulador dels sistemes productius”: predicatiu del c.d. *el mercat lliure*

“com destaca l'estudi de l'IDES”: incís consistent en una subordinada adverbial modal

“com la producció i distribució de mals”: segon terme d'una comparació d'igualtat

3.3.

«que ha significat el naufragi del *Prestige*»; subordinada adjectiva de relatiu especificativa

«que la major part dels riscos sota els quals vivim són conseqüència directa de la mateixa activitat de la nostra societat»; subordinada substantiva (completiva)

«que han provocat la catàstrofe que avui ha afectat de ple les costes atlàntiques gallegues i el mar Cantàbric»; subordinada adjectiva de relatiu especificativa

«que avui ha afectat de ple les costes atlàntiques gallegues i el mar Cantàbric»; subordinada adjectiva de relatiu especificativa

«que darrere de les grans catàstrofes hi ha vinculada de manera més o menys directa l'acció humana»; subordinada substantiva (subjectiva o amb funció de subjecte)

«que no té en compte els espais naturals reservats a les avingudes estacionals de l'aigua»; subordinada adjectiva de relatiu explicativa

3.4. exemple: “x”: [gz], o bé: oclusiu velar sonor + fricatiu alveolar sonor

tendeixen: “ix”: [Σ], o bé: fricatiu palatal sord

experts: “x”: [ks], o bé: oclusiu velar sord + fricatiu alveolar sord

zones: “z”: [z], o bé: fricatiu alveolar sonor

analitza: “tz”: [dz], o bé: africacat alveolar sonor